

หลักสูตร“การจัดและส่งเสริมการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาการทางกาย จิตและ
สมองของผู้สูงอายุ” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566
จำนวน 5 ชั่วโมง

- การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมชุมชน
 การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ

ความเป็นมา

สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2562 สัดส่วนผู้สูงอายุจะอยู่ที่ประมาณ ร้อยละ 18 ของประชากร ทั้งประเทศ ซึ่งประมาณการว่าจะมีผู้สูงอายุ ประมาณ 11 ล้านคน ในจำนวนผู้สูงอายุดังกล่าวเมื่อแบ่งตามสุขภาวะของผู้สูงอายุ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มติดสังคม มีประมาณ 8.5 ล้านคน (79.50 %) กลุ่มติดบ้าน มีประมาณ 2 ล้านคน (19.00 %) และกลุ่มติดเตียง มีประมาณ 5 แสนคน (1.50 %) ผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคม ในช่วงอายุ 60-70 ปี เป็นกลุ่มที่ยังมีพลังในการขับเคลื่อนสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างความปลอดภัย เป็นหลัก เป็นที่พึ่งให้แก่สมาชิกในครอบครัว หากแต่ครอบครัวมีความเข้มแข็งย่อมส่งผลให้ชุมชน สังคมและประเทศเข้มแข็งไปด้วย การที่จะให้ผู้สูงอายุ “กลุ่มติดสังคม” ยังสามารถเป็นพลังในการขับเคลื่อนสังคม การจัดการศึกษาตลอดชีวิตเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยคงภาวะติดสังคมให้แก่ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ รูปแบบของการศึกษาตลอดชีวิตดังกล่าว ได้แก่ การออกแบบกิจกรรมที่ให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคมได้ออกมาทำกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งลักษณะของกิจกรรมกลุ่มนี้ ก็เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคมมีพัฒนาการไปเป็นผู้สูงอายุภาวะพึ่งพิง (ติดบ้านและติดเตียง) トラบเท่าที่ผู้สูงอายุยังสามารถคงสมรรถนะทางกาย จิตและสมอง ไว้ได้ยืนยาวขึ้น หรือตลอดชีวิต ย่อมสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัว ชุมชนและสังคมได้ อีกทั้งยังช่วยลดภาวะค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาของภาครัฐได้จำนวนมาก ปัจจัยสำคัญของการที่จะคงภาวะ ติดสังคมในผู้สูงอายุไว้ให้นานที่สุด ขึ้นอยู่กับการที่ผู้สูงอายุมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมและอย่างสม่ำเสมอ

อำเภอรราชสาส์น มีจำนวนผู้สูงอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป เพิ่มขึ้นในอัตราที่รวดเร็ว ทำให้โครงสร้างประชากรของอำเภอรราชสาส์น กำลังเคลื่อนเข้าสู่ระยะที่เรียกว่า "ภาวะประชากรผู้สูงอายุ (population ageing)" อันจะมีผลกระทบต่อสภาพทางสังคม สภาวะเศรษฐกิจและการจ้างงาน ตลอดจนการจัดการจัดสรรทรัพยากรทางสุขภาพและสังคมของประเทศอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

ดังนั้น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรราชสาส์น เห็นถึงความสำคัญ จึงได้จัดทำโครงการกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต “การจัดและส่งเสริมการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาการทางกาย จิตและสมองของผู้สูงอายุ” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อส่งเสริม ให้สถาบันครอบครัวได้ยึดหลักการดำรงชีวิตในด้านคุณธรรมจริยธรรม การสร้างสรรค์ความสัมพันธ์อันดีงามและ การให้ความรักความอบอุ่นแก่ผู้สูงอายุในครอบครัว ให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่กับชุมชนได้อย่างปกติ และมี ความเชื่อมั่นว่าจะไม่ถูกทอดทิ้งในบั้นปลายชีวิตต่อไป

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุได้เรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตของตน ใน 4 มิติ (มิติสุขภาพ มิติสังคม มิติเศรษฐกิจ และมิติสภาพแวดล้อม)

1. เป็นหลักสูตรการอบรมที่เกิดจากการวิเคราะห์ที่เหมาะสมกับบริบท และสถานการณ์ในปัจจุบัน
2. เป็นหลักสูตรที่ผู้รับการอบรมสามารถนำไปปรับใช้ในดำเนินชีวิตประจำวันได้

จุดมุ่งหมาย

1. มิติสุขภาพ ให้ผู้สูงอายุมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการชะลอความเสื่อมภายในร่างกายของตน การคงสมรรถนะทางด้านความจำ การมีสุขภาพจิตที่ดี ห่างไกลจากภาวะซึมเศร้า เพื่อการมีสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
2. มิติสังคม เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของตน การเข้าถึงบริการภาครัฐ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ การสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคนในครอบครัวและสังคม รวมถึงการสร้างเครือข่ายผู้สูงอายุ การถ่ายทอดภูมิปัญญา และการเป็นจิตอาสา
3. มิติเศรษฐกิจ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน การออมในรูปแบบต่างๆ การจ้างงานสำหรับผู้สูงอายุ และเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพหรือต่อยอดอาชีพเดิมเพิ่มรายได้
4. มิติสภาพแวดล้อม เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความรู้ ความเข้าใจถึงการจัดสภาพแวดล้อมภายในที่พักอาศัยและการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมภายนอกที่เอื้อต่อการดำเนินชีวิต การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีผลต่อผู้สูงอายุ รวมถึงรู้เท่าทันและสามารถใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย

กลุ่มเป้าหมาย

1. ผู้ดูแลผู้สูงอายุและผู้สูงอายุตำบลดงน้อย จำนวน 13 คน
2. ผู้ดูแลผู้สูงอายุและผู้สูงอายุตำบลเมืองใหม่ จำนวน 14 คน
3. ผู้ดูแลผู้สูงอายุและผู้สูงอายุตำบลบางคา จำนวน 13 คน

รวมผู้เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น จำนวน 40 คน

ระยะเวลา

1. กศน.ตำบลดงน้อย วันที่ 20 กรกฎาคม 2565 จำนวน 5 ชั่วโมง
2. กศน.ตำบลเมืองใหม่ วันที่ 24 กรกฎาคม 2565 จำนวน 5 ชั่วโมง
3. กศน.ตำบลเมืองใหม่ วันที่ 27 กรกฎาคม 2565 จำนวน 5 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัด กระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ	เพื่อเรียนรู้และสร้างความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ	-สถานการณ์ผู้สูงอายุในประเทศไทย -การเปลี่ยนแปลงกาย จิต สมองของผู้สูงอายุ	วิทยาการบรรยาย -ซักถาม -ตัวอย่าง การวิเคราะห์ผู้สูงอายุ บรรยายในภาพรวม	10 นาที	-
2	เตรียมความพร้อมการเงินสำหรับผู้สูงอายุ(ด้านมิติเศรษฐกิจ)	เพื่อการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจเตรียมความพร้อมการเงินสำหรับผู้สูงอายุ	-การบริหารจัดการทางการเงินสำหรับผู้สูงอายุ -การส่งเสริมการมีอาชีพเพื่อสร้างรายได้แก่ผู้สูงอายุ -ข้อความรู้เกี่ยวกับการจ้างผู้สูงอายุ -การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้านมิติเศรษฐกิจ	วิทยาการบรรยาย -สาธิตอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ	10 นาที	30 นาที
3	การจัดสภาพแวดล้อมและรู้เท่าทันเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ (ด้านมิติสภาพแวดล้อม)	อธิบายการจัดสภาพแวดล้อมและรู้เท่าทันเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ	-การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม เทคโนโลยีที่มีผลต่อผู้สูงอายุ -การจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านและการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมชุมชนที่เอื้อต่อการดำเนินชีวิต	วิทยาการบรรยาย -การซักถาม -การออกแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้าน	10 นาที	30 นาที
4	กฎหมายควรรู้และสิทธิประโยชน์สำหรับผู้สูงอายุ(ด้านมิติสังคม)	อธิบายกฎหมายควรรู้และสิทธิประโยชน์สำหรับผู้สูงอายุ	-กฎหมายควรรู้สำหรับผู้สูงอายุ -บทบาทหน้าที่ สิทธิประโยชน์หรือสิทธิพึงมีพึงได้ของผู้สูงอายุ -การสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคนในครอบครัวและสังคม	วิทยาการบรรยาย -การซักถาม -การป้องกันตนเองในการอยู่บ้านคนเดียว -การรับบริการจากหน่วยงานภาครัฐ	10 นาที	30 นาที

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัด กระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			-การรู้เท่าทันการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลอย่างเหมาะสมและ ปลอดภัย			
5	เสริมสร้างสุขภาพ กาย จิตสมองของ ผู้สูงอายุ (ด้านมิติสุขภาพ)	เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจถึง ประโยชน์ของการ ทำกิจกรรม นันทนาการ	-การชะลอความเสื่อมของ ร่างกาย -การเสริมสร้างสุขภาพจิต -ที่ดี มีความเชื่อมั่น และเห็น คุณค่าในตนเอง และการ ป้องกันภาวะซึมเศร้าใน ผู้สูงอายุ -การคงสมรรถนะด้าน ความจำ ความคิดอย่างมี เหตุผล ทักษะการสื่อสารการ วางแผนและการป้องกันและ แก้ไขปัญหา	วิทยากรบรรยาย/ สาธิต -การออกกำลังกาย	10 นาที	30 นาที
6	ประเมินผลผู้เข้าร่วม ฝึกอบรม	เพื่อประเมินผล และสรุปผล	-วิธีการประเมินผลผู้เข้าอบรม	ทำแบบประเมินผล การเข้าร่วม ฝึกอบรม	10 นาที	-

สื่อการเรียนรู้

แผ่นพับความรู้ ใน 4 มิติ

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินผลก่อนจัดกิจกรรม โดยใช้การซักถาม
2. การประเมินผลระหว่างจัดกิจกรรม โดยใช้การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม
3. การประเมินผลหลังจัดกิจกรรม โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

1. มีเวลาการอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 85
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

- ใบประกาศนียบัตรการผ่านหลักสูตร

การเทียบโอน

-

ลงชื่อ.....ผู้จัดทำหลักสูตร

(นางสาวรัตนาพร ซอหนองบัว)

ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นางกนิษฐา จิตรวงค์นันท์)

ครู (ชำนาญการพิเศษ)

รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอราชสาส์น

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอราชสาส์น

ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้